

Кошт: у кіёсках і крамах — 3000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодна.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Внимание! Внимание! Внимание!

Битву за урожай по каналам связи ведет президент страны! Комбайнеры, трактористы, механики, в поле — марш! Всем чиновникам республики стоять на вытязку! Не дай команду жать — так все и загубят, бестолочи...

Параллели

"Славянский базар" по-белорусски: французский Гран-при, американский грант и еврейский приз

Людмила МАСЛЮКОВА,
политический обозреватель
"Народной воли"

Итак, в достоянии гряде Витебске на земле белорусской завершилось состязание молодых талантов. Если бы оно таковым и было, то фесту подошло бы исконное название — "Славянские игры". Ведь можно было бы, полистав хотя бы ту же "Повесть временных лет", найти в ней сведения о том, как ладили такие праздники наши предки, ибо повествуется в древней летописи и о том, как любили славянские "схожася на итрища, на плясания и... песни".

Если бы устроители и участники витебского "базара" уважали стародавние языческие, языковые, фольклорные и прочие традиции народов, которые они якобы представляли, то вели бы и мы в сей час радостное сказание о том, как славных его победителей чествовали здравницами, как щедро одаривали их деньгами отечественными — за голоса звонкие, пенные задушевные да пляски разудалые.

Однако на "Славянском базаре" по-белорусски все было иначе.

Главная награда именовалась на французский манер — "Гран-при". Как оказалось, всех братьшек-славян заткнул за пояс "доброй молодцы" из Израиля по прозвищу Рафаэль. Так, не задумываясь, Рафаэль, ак же не ведал русской мовы, тем не менее славянолюбивый, а вымученно иго мучил пазыражский мигот белорусы — поспешала пояснить нам, серьезным, отечественная газета "Звезда". И увез Рафаэль в родимый свой Иерусалим главную премию состязания — аж 10 тысяч (причем не рублями или шенкелями) американских зеленых долларов! И, сказавши, случилось так благодаря его "процессору" Семюну Газару, который до 90-х годов нынешнего века жил-был у нас в Беларуси, а потом уехал за тридевять земель в тридесятое царство на "историческую родину", откуда родом и сам суперприз.

"Красная девица" из Кыргызстана Гульнуур Сатылганова спела белорусское песенко "Ой, лялечку" и так пригласила прокурора СНГ, что от журналиста "Прокурорская и следственная

Обладатель Гран-при фестиваля Рафаэль (Израиль) и обладательница первой премии Тания Баньян из Югославии.

практика" нежданно-негаданно получила в дар... Нет, опять-таки не российских рублей, не полусшек (полденги по-старинному), не старославянских гривен (слишком сребра, весомая единица, имевшая хождение у наших пращуров до появления монет), не современных украинских гривен. Получила Гульнуур все те же доллары в количестве 1 тысяча. Откуда у прокурора СНГ наличная валюта для поощрения певческих дарований, — осталось тайной за семью печатями.

Еще большую тайну являет собой вся та сумма в совокупности, которую вышарили на зрелище "для народа". Откуда средства? Как будто официальной Беларусь получила большой-большой грант — то ли от заклятого фонда Сороса, то ли от зловредного Международного валютного фонда, то ли от подпольных американских спонсоров.

По части расценок "зеленых" отличился и председатель жюри "базара" Игорь Крутой (фамилия, считай, нарицательная, читай: Крутой — "новый русский"). Третья премия в 2 тысячи долларов, но по-славянски — на троих — заработали певцы Евгения Власова с Украины, Ра-

достина Колева из Болгарии и Эва Вязловска из Польши. А две тысячи на три поровну не делятся... Как быть? И Крутой лике "отстегнул" собственную сотенную "зеленую". Мелочь, а как приятно: трем девицам досталось ровненько по 700 долларов каждая. Знать, не пересорится три призерки, зеники друг дружке не повысариывают от жен всако охидать приходится по нраву их необузданному.

Вообще-то у славян бытовали всеенные хоровады с песнями и танцами, в переводе на современную речь — "ирища между селами", или, по-старославянски, "межу сел": на поляне, у реки, в роще, одним словом, на инеменном месте. И были в традиции гуляния как священнодействие, языческие, обрядовые — на возвышенностях: "Ой, у каньі сєда — высока гора, а на той на горе горели огне. Колы тых огнюх все сватые, все сватые, мужи старые...". "Сватые" означает и старцы, и жрецы, и судии — примерно как ныне члены жюри.

А как ныне "сбиралася" члена жюри на "красной горке" в Витебске на "Славянский базар"? Долларовый "новый русский" во главе, а при нем авторитеты эс-

говско-балтийского шоу-бизнеса: Лайма Вайкуле, Тамара Гердашвили, Надежда Бабкина, Николай Гнатюк, Михаил Финберг, Владимир Мулягин, Анатолий Яремко (три последних представляли в жюри Беларусь). Слов нет, довольно аккуратно эти "сватые" развесили славянским сестрам по серьгам: первая премия (6 тысяч американских долларов) — Тания Баньян из Югославии, вторая премия (4 тысячи американских долларов) — Виктор Демичук из Беларуси.

Итак, финит! Шоумены при барышмах, таланты при деньгах, массовый зритель в восторге, "базарные" политические дивиденды заручены — занавес опустился.

Браво и бис три раза! Только немного жаль симфонический оркестр Якутин... В то самое время, когда на земле белорусской распорядители действа проливали "зеленый" дождь американских купюр на счастливых победителей, на центральную площадь Якутска всем составом вышел оркестр и испол-

нил похоронный марш. Так музыканты пытаются вытребовать свою зарплату, которой они не получают пять месяцев. Вот если бы и их (как оркестр Михаила Финберга) пригласили в Витебск — они, может, поправили бы свое аховое финансовое положение. А так представители чистого (неоплачиваемого) высокого искусства каждый день по два часа и теперь исполняют в своей столице похоронный марш...

При чем, спросите вы, к "Славянскому базару" в Витебске" какие-то якуты? А при чем, спрошу я вас, к нему "Гран-при", доллар и суперприз? То-то же, "братцы" вы мои лукавые...

Башайте вы с понтной своей попопо-политико-шоуэские грандиозные зрелища. Славянством только не спекулируйте — и черт с вами!

Иван ПИЛЬКО.

д.Галево
Гомельского района.

Искренне

Поверьте, читателей и почитателей у вас намного больше, чем подписчиков

С первого номера являюсь подписчиком и читателем "Народной воли". Очень горжусь нашей действительно народной газетой. Прочитав ее очередной номер, я передаю газету соседям, просто знакомым. Считаю, все мы односельчане, которые не в состоянии ее выпустить, читают

Да шасці гадоў пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму прыгавораны старшыня праўлення Першага рэспубліканскага інвестфонду Аляксандр Саманкоў

28 ліпеня ў Мінскім гарадскім судзе завяршыўся працэс па справе старшыні праўлення Першага рэспубліканскага інвестфонду Аляксандра Саманкова. Судовай калегіяй пад старшынствам Аляксандра Васілевіча вядомы прадпрыемства прызначаны внавінах у спробе даць хабару па артыкулах 15, 4.2 і 170, 4.1 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь і прыгавораны да шасці гадоў пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму.

Слуханы па справе аднавіліся 28 ліпеня пасля амаль месячнага перапынку, калі праводзілася экспертыза аўдыякасеты з записам размовы абнаваўчамага з Аляксандрам Сазонавым — былым памочнікам прэзідэнта Беларусі, а цяпер — міністрам прадпрыемства і інвестыцый. Гэтыя касеты былі прадставлены ў якасці пацвярджэння вінаватасці А.Саманкова. Аднак абвінавачваемы і яго адвакат Гары Паганяйла выказалі падзэрэнне, што ў записы былі ўнесены змяненні, да таго ж, не ўсе яны былі прадставлены суду. Экспертыза ўстанавіла, што змяненні ў аўдыякасетах няма.

Слуханы 28 ліпеня аказаліся непрацяглымі. Пасля выступлення прадукцыі і дрэвапрацоўшчы, а таксама супрацоўніцтва ў галіне турызму. У сваю чаргу, беларускія партнеры гатовы прадставіць калінградскім будаўнікам працоўныя месцы.

У Калінградзе будзе адкрыта аддзяленне Пасольства Беларусі

Як паведаміла БелаПАН Балтыйская служба навін, гэтае пытанне абмяркоўвалася падчас паседжання Калінградскай кіравніцкай адміністрацыі Гродна Валерыяна Лоўцка ў калінградскім прастаўніцтве МЗС РФ. Падчас візіту ў Калінград беларускіх дэлегацыя абмяркоўвалася і магчымасці раз-

У хуткім часе беларускія самалёты, магчыма, будуць базіравацца на паветраных прасторах Ірана

Кампанія "Белавія" падпісала пратакол намеру аб супрацоўніцтве з фірмай "Сафат эйр".

Як паведаміў начальнік авіяцыйна-тэхнічнай базы прадпрыемства Віктар Філіпскі, замежныя партнеры выказалі намер узяць у арэнду некалькі беларускіх лайнераў. Размова ідзе аб трох машынах ТУ-134 або двух ТУ-154 В.

На думку спецыяліста, такі інтарс да гэтых машын невядакоў. На сённяшні дзень на іранскіх авіялініях заляцэння амаль сорак

Заява Рэспубліканскай Рады Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны

13 ліпеня 1998 г. прэзідэнт Рэспублікі Беларусь падпісаў Закон, які прадугледжвае істотныя змены ў дзеючым Законе "Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь".

Наданне рускай мовы, якая даўно ўжо пануе ў многіх галінах нашата жывага, афіцыйнага статусу другой дзяржаўнай мовы падарвала ажыццяўленне ідэй беларускага адраджэння, паставіла пад пагрозай развіццё роднай мовы тытульнай нацыі краіны.

Радзі ТБМ заклікае сваіх сяброў, усіх сявакомых грамадзян Беларусі прыкласці ўсе намаганні для разнапланнага забеспячэння Беларускай мовы статусу дзяржаўнай у Рэспубліцы Беларусь, дзесяці савяцкай стагнаці яе як панапраўнай гаспадарыні на сваёй гістарычнай зямлі.

Мы будзем рабіць усё, каб у XXI стагоддзі наша цудоўная беларуская мова, нягледзячы на ўсе высікі мясцовых і замежных ворагаў беларусізму, годна пачувалася сярод самых развітых і багатых моваў свету.

А пры чым, спрошу я вас, к нему "Гран-при", доллар і суперприз? То-то ж, "братцы" вы мои лукавые...

Башайте вы с понтной своей попопо-политико-шоуэские грандиозные зрелища. Славянством только не спекулируйте — и черт с вами!

Эх, ценны... Б'юць па кішэні "ціхім галопаем"

Практычна не бывае дня, каб не мяняліся ценнікі ў магазінах. Паявілісявацца кошт то аднаго прадукта, то другога. Як быццам і немяняма. Але за паўгода набілае такая ішань!

Так, у чэрвені індэкс цэн на харчовыя тавары паявіліся на 3,3%. Бульба падаражала на 12,7%, крупы — на 7%, свініна, птушка, рыбныя кансервы, каўбасы — на 5—6%, ялавічына, тлушч, сала, яйкі, кандактарскія вырабы, чай, малярны — на 3—4%, хлеб, мучка, макаронны — на 2%, цукор, малочныя прадукты — на 1%.

Калі цэны паявіліся са снежаньскімі (1997 года), дык яны вырастлі на гародніну ў 1,9 раза, на бульбу — у 1,5 раза, на мяса, птушку, рыбу — на 27%, на каўбасы — на 24%, сала, рыбныя кансервы — на 22%, яйкі, хлеб, кандактарскія вырабы — на 10—13%.

Кошт на прадукты на прадпрыемствах грамадскага харчавання ў чэрвені вырас на 4,4%. Нехадзіць вы тавары ў чэрвені падаражаць на 1,5%. У тым ліку тытунывыя вырабы — на 4,9%, каларыяны тэ-

лівары, пісьмовыя прылады, галантарэйныя вырабы, матшыкы — на 3%, абутак, трыкаж, бензін, будаўнічы матэрыялы, мыла, гадзіннікі — на 2%.

У параўнанні са снежнем леташняга года легкавыя аўтамабілі сталі даражэйшымі на 36%, каларыяны тэлевізары — на 33%, мыльныя сродкі, матшыкы, галантарэйныя тавары — на 15—16%. За гэты час плата за паслугі культуры паласкочыла на 29,8%, сувязі — на 18%. Праезд у гарадскім транспарце ў чэрвені ў параўнанні са снежнем паявічыўся на 20%, карыстанне дамашнім тэлефонам стала даражэйшым на 9,6%, квартплата вырасла на 20%, водазабеспячэнне — на 25,9%, плата за дзіцячы дашкольны ўстановы — на 21,4%.

Вось так штодзёныя, нібы малалычметна, але растуць і растуць цэны і такім "ціхім галопаем" яны за паўгода вымахваюць у валікі прызенты і моцна б'юць па кішэні кожнага з нас.

Яўген ТАУТЕНЬ.

На пасадку галоўнага трэнера беларускіх "гулівераў" рэкамендаваны Анатолю Якубенка

На пацярняным пасаджэнні прэзідыума Беларускай федэрацыі баскетбола прыняты рашэнне рэкамендаваць Міністэрству спорту і турызму Беларусі зацвердзіць на пасадку галоўнага трэнера зборнай рэспублікі Анатоля Якубенку.

Усяго на пасадку галоўнага "гулівера" каманды прэтэндавала пяць чалавек. Былі кіраўнік Аляксандр Барысав узяў самадвоя, астатнія апалянтны пасля сваіх праграмаў выступленняў пры галасаванні прыкметна ўспуцілі лізару.

Генадзь БАРАБАРЫЧ, БелаПАН.

Рост цэн на гарэлку абвясняе ўсе прагнозы

Ужо ў першую тры тыдні ліпеня рост цэн зноў выйшаў за межы прагнозных паказчыкаў. У мінулыя пятыя зводны індэкс цэн зафіксаваны на ўзроўні 102,3 працента ў параўнанні з папярэднім месяцам.

Міністэрства статыстыкі і аналізу не паведаміла, якая група тавараў забяспечыла найбольшы прырост дарагоўці. Аднак цалкам відавочна, што галоўны ўплыў на гэты паказчык зрабіла чатырохразнаўнае павышэнне цэн на гарэлку і іншыя алкагольныя вырабы. Акцыйныя зборы на гэту прадукцыю традыцыйна пераважаюць стаўкі палатковых збораў з іншых харчовых тавараў масавага спажывання.

Ігар ХОМІЧ, БелТА.

БелТА.

Конкурс

Безалкоольныя напіткі і тавары бытовай хіміі стануць кашчественнее

В Мінске праходзіць Рэспубліканскі асветніцкі конкурс сярод прамісловых і паставіцкоў тавараў народнага спажывання на існаванне іх прадукцыі экалагічнай і патрэбніцкай стандарта. Конкурс праводзіцца па дум групам тавараў — безалкоольныя напіткі і тавары бытовай хіміі. Цэль конкурсу — сярэньні кашчественныя характэрыстыкі прадукцыі, існаючай на беларускім рынку, і пачаць радыёму спажывателю сарыентаваны в се многаобразны.

Экспертны кашчественныя патрэбніцкіх тавараў і асветніцкіх іх патрэбніцкіх кашчественныя прадукцыі спецыяльна ўполномоченыя інстытуты і лабараторыі, акрэдытаваныя в нацыянальнай сістэме сертыфікацыі Рэспублікі Беларусь. По рэзультатам конкурсу кожны тавар займае свое "асветніцкае место" в рейтингнай табліцы, а пачаць тавары конкурсу пачаць спецыяльныя дыпломы.

Кашчественныя напіткі асветніцкіх па рэзультатам экспертызу па арганалептыке (вкусавыя кашчественныя) і фізічных (саставляюшыя кашчественныя) па номінаціям: сокі спажываючы; нектары; вода мінеральная; вода мінералізаваная; вода пітная; напіткі газаваныя. На конкурс усе прадставленыя прадукцыі торгавых марак "Юнік", "Сідэ", "Пірагавіца", "Фрост", "Джэй-Джэй", "Вечас", "Гутта", "Eisen Ooster" і іншыя.

У таварах бытовай хіміі чатыры номінацыі: сінтэтычныя моючыя сродкі; моючыя сродкі; чышчальныя сродкі; асветніцкі ваздуха. Экспертныя будзе праводзіцца па наступным параметрам: ваздзействіе вешчав на кожную руку, ўзровень выдзялення токсічных вешчав, чышчальны эфект і моцная спосабацыя.

На конкурс ужо прадставленыя прадукцыі брэскаго заводу бытовай хіміі, Аляксандра (Віксан), "НІТ Vertriebs GmbH & Co" (Германія), Бел Кас і др.

Васіль БАЗЫЛЬ.

Слухи

Мініюст опровергает, но дыма без огня не бывает...

В редакцию "Народной воли" позвонили несколько читателей, пытающихся прояснить дошедшие до них слухи. Министерство юстиции Республики Беларусь якобы "прекращает" деятельность Партии коммунистов (С.Кляич).

Сделано это вроде бы потому, что ПКБ представила Министру неверные сведения о численности партии. Заместитель начальника управления общественных объединений Министерства юстиции В.Л.Матвеев данную информацию опроверг. Более того, Владимир Лаврентьев официально заявил, что на сегодняшний день Минюст каких-либо претензий к ПКБ не имеет.

Однако народная мудрость утверждает, что дыма без огня не бывает. Как то произошло на Беларуси не раз: планируемые режимом действия вначале обкатываются в форме распространения слухов. Прово-

дится своего рода социологическое исследование.

Секретарь ЦК ПКБ А.И.Полонко пояснил, что в столице слухи связаны с внезапной публикацией в государственной СМИ обращения Совета чинской партии к коммунистам республики возвратиться в КПСС. Но Советского Союза и, следовательно, КПСС нет. Чинские призывают коммунистов стать под знамена белорусского президента.

Судя по всему, режим усиленно готовится к объявлению выборов в местные Советы. Хотя к 1999 году сроки полномочий этих представительных органов власти не истекают. Зато заканчивается пятилетний срок пребывания на посту главы государства. И, по заявлению оппозиции, до объявления президентских выборов остается всего лишь 200 дней.

Никита ПИГУЛЬ.

Гаспадар кантрабанды пажадаў застатца невядомым

Першы дзень спецаперыі беларускіх партнёрстваў пад кодавай назвай "Рубеж-ліпень-98" прынёс надзяжныя вынікі.

Паводле інфармацыі, што паступіла ў БелТА з Дзяржаўнага апарату па барацьбе з злачынствамі, самы буйны кантрабандыст групы 28 ліпеня быў выяўлены партнёрствамі Смаргонскага атрада. Пры афармленні паса-

жырскага цыгніка "Калінград — Масква" ў міжгоспадары прастору аднаго з вагонаў было знойдзена 959 блокаў японскіх і амерыканскіх цыгарэт. Зразумела, што гаспадар "левага" грузу не аб'явіўся. Па ацэнках спецыялістаў-мытных прыбылішы кошт кантрабандных цыгарэт склаўся 525 мільёнаў рублёў.

БелТА.

Генадзь БАРАБАРЫЧ.

Размешая рекламу на страницах "Народной воли", вы не только укрепляете свой бизнес, но и строите новую Беларусь!

Реклама не обязательно доставляет в редакцию, ее можно вместе с гарантийным письмом передать по факсу: (017) 229-29-04. Телефон для справок: (017) 229-29-06.

Зеркало

Россия: сначала власть, потом богатство

Мэр приказал почистить город

“Тайме” (Великобритания): “Юрий Лужков — не тот человек, который позволит кому-нибудь испортить ему вечеринку. Из города, который он готовил к Всемирным юношеским играм, он со значительными усилиями вычистил все потенциальные помехи.”

Первыми убрали сотни протистов и бездомных. Они были или арестованы, или удалены силой из центра города, в котором аккуратно подновили мостовые и все украсили флажками всего 10 месяцев спустя после празднования 850-летия Москвы.

Лужков закрыл хаотичный рынок вокруг стадиона, на 20 дней убрал сотни торговцев из-за боязни, что они помешают 10 тыс. спортсменов, 1 тыс. журналистов и 200 почетным гостям, присутствующим на играх.

Хотели убить Клинтона отравленной иголкой кактусуса

“Стартап” (Италия): “Хитроумный план убийства президента Билла Клинтона и других руководителей государств и правительства “с помощью иголки кактусуса, зараженной смертоносным вирусом”, завершили тюрьмой для троих технарей, которые, как полагают, связаны с сепаратистским движением “Республика Техас”. Об этом сообщила газета “Браунсвилл геральд”.

Эти трое были арестованы две недели назад после того, как они выступили с угрозами по электронной почте в адрес своих жертв в тот момент, когда передавали записку в устройство, способное выстрелить зараженной иголкой. Обнаруженный у них отстрок кактусуса был заражен вирусом ВИЧ-инфекции или бешенства, и, видимо, предназначался Клинтону, главе ФБР Лунсу Фри, министру юстиции Джанет Рено и другим.”

Конец века антибиотиков

Похоже, что по крайней мере тридцать последних лет человечество собственными руками подталкивало себя к концу существования. Эти тридцать лет были временем наиболее интенсивного употребления антибиотических препаратов — или, как мы привыкли их называть, — антибиотиков.

Рассказывает научный сотрудник НИИ фармакологии Академии медицинских наук России Игорь СПИРИДОНОВ: — Еще до недавнего времени антибиотик считался чуть ли не панацеей от всех болезней. Сейчас уже ясно: помимо сильнейших аллергических реакций, которые возникают под действием препаратов этой группы, антибиотики оказывают губительное воздействие на жизнь и здоровье пациента, обратившегося к этим лекарственным средствам.

История “борьбы с жизнью”

Слово “антибиотик” происходит от латинских “анти” — против и “биос” — жизнь. Антибиотиками считаются вещества избирательно подавляющие жизненные функции некоторых микроорганизмов. Впервые антибиотиком были описаны Н.Н.Благовин в 1890 году. В настоящее время известно более сотни антибиотиков, но лишь немногие из них получили медицинское применение, ведь антибиотики являются ядом не только для микроорганизмов, но и для организма человека в целом.

Микроб против микроба

Сам по себе антибиотик — это химическое вещество, которое выделяется особыми микроорганизмами, животными или даже растениями, оно обладает способностью подавлять рост, размножение и даже убивать определенные виды других микроорганизмов, животных и растений.

Предполагают, что антибиотик стал первым этапом в длинной цепи эволюции — борьбы за существование. Именно микробы первыми на планете вынуждены были искать оружие против других микробов. Век от века “химическое оружие” становилось все изобретательнее и сильнее. Казалось, что, применяя его в мирных целях, люди быстро избавятся от самых проблем.

Впервые применяли антибиотики, медики праздновали победу. Уже в 60-х годах нашего столетия эти препараты существовали, но сократили смертность при инфекционных заболеваниях: воспалении легких, чуме, туберкулезе. Скорее они вошли в повседневную жизнь миллионов людей как болеутоляющие и жаропонижающие средства.

Однако уже через 15 лет в конце 70-х годов были выявлены серьезные побочные реакции. В научных отчетах зазвучали сигналы тревоги. Так, оказа-

лось, что: — стрептомицин может вызвать нарушения слухового и вестибулярного аппаратов; — бенизилпенициллин дает осложнения на органы пищеварения; — левомицетин — тормозит кроветворение, что крайне опасно для жизни человека, когда его организм и так подвержен инфекции.

И это лишь отдельные примеры. В некоторых случаях после длительного применения антибиотиков возникали различные роды сыпи на коже и высыпаниях. Но главное, что стало ясно ученым, — антибиотики

жестко перед необходимостью вставлять искусственные зубы); — “популярный” антибиотик — стрептомицин, относящийся к той же категории, действует на мозговую деятельность мышца и надолго дестабилизирует речевые функции.

Секретарь вызывает постепенное увеличение билирубина в кишечнике новорожденного, что может привести к тяжелому кишечному расстройству, нарушению деятельности органов пищеварения и угрожает жизни младенца;

пенициллин вызывает сильнейшее действие у 16 процентов новорожденных, а также нарушает деятельность кишечника.

То, что доктор не прописал!

Рассказывает Игорь СПИРИДОНОВ: — Из-за своей распространенности и кажущейся безвредности в большинстве государств, кроме США и некоторых стран Европы, антибиотики продаются практически свободно, как лекарства общего действия. Такая доступность создает условия для их повального употребления.

Вошло в моду при любом насморке или кашле выпить антибиотик — просто так, для профилактики. В последние времена стали лечить венерические заболевания модами дозами антибиотиков. Больные на свой страх и риск покупают несколько упаковок сильнейших антибиотиков и пьют их залпом. Аптечные киоски, продавая таблетки мешками, даже не интересуются — для каких целей этот экзотический покупатель? Не до того — купил и слава Богу.

Между тем такое “лечение” может привести к аллергии, часто заканчивающейся анафилактическим шоком. В лучшем случае от этого будет сильнее ослабление иммунной системы, в худшем деле заканчивается гибелью пациента.

За попробовав избавиться от боли с помощью антибиотиков, человек уже не в состоянии отказаться, наступает привыкание к определенному виду препарата, в ход идут все более сильноедействующие лекарства, организм вполне здорового человека может попросту саморазрушиться.

Еще одна распространенная привычка — выпить пару таблеток и бросить. Прошел насморк — долить таблетки! Курс лечения закончен досрочно. Мало кто знает, что при неправильном или незавершенном курсе лечения безвредные микроорганизмы или вирусы теряют чувствительность к антибиотикам, становятся устойчивыми к ним.

Чтобы вывести из организма таких “приспособившихся” микробов, врачам придется комбинировать антибиотики с гормональными средствами, например с кортизоном. Это очень рискованно, а другого способа нет.

Мы пойдем другим путем

Врачи всего мира приходят к выводу, что антибиотики, спасавшие миллионы жизней в нашем веке, к началу следующего столетия выйдут из массового употребления. Их заменит воздействие специальных электронных средств, стимулирующих организм к выработке собственных защитных сил.

Ф. КОНСТАНТИНСКИЙ, И. КИРИНА.

Родилась с “геном счастья”?

В Европе живет женщина, которая выигрывала в лотерею две недели подряд

У этих ребят, кажется, есть счастливый ген.

Живший в начале нашего столетия американец Чарльз Форт прославился тем, что многие годы посвятил выискиванию необычайных стечений обстоятельств, удивительных случаев (как хоронили, так и давали), происшествий и событий. Результаты исследований он опубликовал в нескольких томах. Ему не всегда удавалось объяснить факты. Однако Форт заложил основы криптологии, иначе — тайнописания.

Некая американка в течение десяти лет 150 раз выиграла главные призы в разных конкурсах, кроме США и некоторых стран Европы, антибиотики продаются практически свободно, как лекарства общего действия. Такая доступность создает условия для их повального употребления.

Ваше имя — выигрывает! Это не шутка. В течение десяти лет 150 раз выиграла главные призы в разных конкурсах, кроме США и некоторых стран Европы, антибиотики продаются практически свободно, как лекарства общего действия. Такая доступность создает условия для их повального употребления.

Один англичанин постоянно находил на улице ценные предметы. Причем не возникало ни малейшего сомнения в том, что это происходило случайно. Однако он не интересовался блестящим стеклом. Оно оказалось крупным бриллиантом. В нем была крупная сумма денег. По объявлению в газете за находками приходили их владельцы, выплачивали англичанину значительные вознаграждения. Несколько ценных предметов вроде старинной бриллиантовой броши стали его собственностью, так как никто не обратился за находками, несмотря на повторные объявления. Самое любопытное — этот счастливчик не отличался особой остротой зрения и повышенной наблюдательностью. Он лишь говорил, что знает, где что может найтись.

Из исследования Форта, а также из статистики выигрышей наших людей следует: выигрывает лишь один из нескольких миллионов игроков или участников конкурсов. Выигрывает несколько раз — редчайший случай. Однако и статистика не все знает. В Европе, например, живет молодая женщина, которая две недели подряд выигрывала в националь-

ной лотерее миллионы... Недавно израильский психолог Рихард Эпштейн, занимающийся новой областью исследования, называемой генетической психологией, выдвинул тезис, что счастье закладывается в генах. Если у вас нет гена, стимулирующего рецептор допамина — вещества, благодаря которому нервная система правильно реагирует на психические воздействия, не допуская возникновения длительной печали или депрессии, — вы склонны к пессимизму, замечанию неприятных событий, зловещих прогнозов и ненужных опасений.

Владельцы “гена счастья”, наоборот, не дают наогадо “выбить себя из колеи”. У них не бывает таких неприятных переживаний или жизненных потерь, с какими они не смогли бы справиться или примириться. Они являются склонны к оптимизму и позитивному мышлению, хотя как показали психологические тесты, владельцы “гена счастья” более импульсивны, экстравертны и склонны к более рискованным действиям в обычной жизни, чем те, кто не имеет этого “гена”. Обладатели “гена счастья” часто имеют артистические способности.

Отсутствие “гена” приводит к тому, что такие люди более склонны к размышлению, благодушию, имеют способность вынырнуть в ситуации других. Это не значит, что в каждом случае особы, которые не пришли на этот свет со “счастливым геном”, должны подпасть под депрессию или печальным размышлениям, пресловутой меланхолии. Но жизненные поражения они и в самом деле переживают значительно дольше, а успех не имеет серьезного продолжительного влияния на их настроение.

Исследования показывают, что лишь 15–20 процентов людей рождаются с “геном счастья”. Поэтому можно считать, что любимцем Фортуны совсем не так уж мало.

Сергей ПЕРВУШИН.

“Биздротавы тэлеграф” Якуба Наркевича-Едкі

Нам, беларусам, мабыць, таму і далася ў спадчыну пяміркованасць, што любілі і любім мы перш-наперш справу рабіць, а не выкаляццэ пастанькі. І зусім ужо не сенсацыйна гучыць, што раней “першадрукар” Фёдарова дзейнічаў Франціш Скарны, а ўпершыню ў 1891 годзе дэманстраваў “биздротавы тэлеграф” не першадрукарынік радзі Папоў, а беларусы вынаходнік Якуб Наркевіч-Едкі.

Будучы выдатны беларускі вучоны, даследчык і вынаходца Якуб Наркевіч-Едкі нарадзіўся на Мішчынне, на вайсковым Нёмане ў мястэчку “Над-Нёман” (цяпер Уздзенскі раён). Вучыўся ў Маскве, Вене, Фларэнцыі, Парыжы (Сарбоне) са спецыялізацыяй у медыцыне.

З 1870 года прысвяціў сябе практычнай і навуковай дзейнасці, працуючы па вынаходзі ўласнай прыроднай электрафізіялогіі, у першую чаргу, атмасфернай электрычнасці на жыццё свет, на чалавеча. К пачатку 90-х гадоў вучоны прыйшоў да вельмі значных і важных адкрыццяў. Ён прапанаваў так званую электраграфію — “фізіяграфію без аб’ектаў” з дапамогай электрычнасці і выкарыстання гэтае вынаходства для дыягнастыкі фізіялогіі чалавеча і нават псіхалогічнага стану арганізма чалавеча. Зарабіў каля 1,5 тысячы электраграфічных здымкаў розных органаў, мінеральных і металічных предметаў.

Пазней гэтыя эксперыменты былі паўтараемы і ў нашай краіне, а ўжо былі паспяхі на першым міжнародным конгрэсе электраграфіі пашырэнні ў розных галінах навуцы і тэхнікі. Сёння электраграфія знаходзіцца дагэту ў фізічным эксперыменце, дэфектаскопіі, біялогіі, з паспяхам выкарыстоўваецца ў матэрыялазнаўстве для вызначэння атакі напружання, напружэння электрычнасці, перабураў, рэагентаў, кантролю ўнутраных дэфектаў. Магчыма выкарыстанне электраграфіі для экспер-апрацоўваемай паверхні. Азіянка яўнарыўна, якую можна зафіксаваць электраграфічным спосабам, знаходзіцца ў межах 3–4 мкм, а паст-у ў цэлым металу — да 1,0–1,5 мкм. Можна меркаваць і аб пільніці іх замянення.

На жаль, гэтыя металы выкарыстоўваліся пачаў толькі ў даследчых лабараторыях. Правядзення эксперыменты ў Казанскім дзяржаўным універсітэце паказвалі, што на здымках электраграфіі з аб’ектаў рэспірацыі паходжанні і людзей адлюстраваны змены фізіялогіі стану чалавеча. Венгерскі праф. Д.Ветэў заўважыў, што пашкоджаны зуб да электраграфічных здымкаў, які адрозніваўся ад звычайнага зуба. У Англіі — Лондане — у лабараторыі Пола Мітчэла і сёння выдзяляюць дыягнастычным чалавеча здымкаў з выкарыстаннем каларынай электраграфіі і электрона-вылічальнай тэхнікі.

Есць сведчанні, што адлюстраванне паліграфічных чалавек, атрыманых электраграфічным спосабам, дэманструе псіхалагічную сумяшчальнасць іх уладальнікаў. У ШІА пры дапамозе металу электраграфіі вызначаліся сумяшчальнасць членаў доўгачасовых экспедыцый, у тым ліку і касмічных.

Замест фоталагічнай ілустрацыі выкарыстоўваўся ваіцкі крышталі. Яны больш дакладна і выразна выяўлялі паталягічныя адхіленні ў чалавеча, рэканструююць яго эмацыянальны стан. Есць усе падставы лічыць, што такі звыш “дэфектны” звыш-апрацоўка чалавеча “Суд-апрацоўка чалавеча” фізіялагічных паказчыкаў стану чалавеча, прапанаваныя некалькі Я.Наркевіч-Едкі.

Далейшы ўдасканаленне рэгіструючых матэрыялаў і спосабы апрацоўкі інфармацыі ўважлівым вельмі перспектывным і стане значным дапаўненням рэнтгенаграфіі. Аднак, прыкладна, пачаўся адрозніваць, што гэтыя работы не суданосіцца з імем нашага вучонага Я.Наркевіч-Едкі.

Як ужо, вучоны выкарыстоўваў у сваім прыватным санаторыі новы метал электраграфіі, заснаваны на бескантактным індукцыйным уздзеянні на латэнтныя часткі чалавеча арганізму. У Італіі гэты метал быў уведзены афіцыйна для лячэння нервово-хворых і быў вядомы як “сістэма Едкі”.

Вучоны таксама шырока выкарыстоўваў прыродныя фактары для лячэння сваіх пацыентаў: светла, вода і павятраванне і, што асабліва цікава — кумыса і кефіравацыя. Магчыма, гэта быў першы пошук выкарыстання кумысу на Беларусі.

12 лютага 1891 года Я.Наркевіч-Едкі дакладваў на пасяджэнні Рускага фізіка-хімічнага таварыства пра С.-Пецярбургскіх універсітэце аб перадачы на адлегласці пры дапамозе “ізаляваных тэлеграф” электрычных сігналаў, індукацыя электраграфіі “биздротавы тэлеграф”.

Пазней, 2 снежня 1898 года, факт такіх перадач, прадэманстраваны вучоным у Вене ў 1892 годзе, быў зафіксаваны ў пратаколах Парыжскай акадэміі навуц. Пакуль не з’явіліся прынцыпы перадачы, але несумнянна тое, што наш вучоны

стаў сярэд першадрукарынік-каў радзі. А да гэтага, у 1890 годзе, ён пры дапамозе тэлеграфнай з’явы ў Над-Нёмане прапанаваў наваляццэ на адлегласці да 100 км.

Важным аспектам дзейнасці вучонага было павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур з дапамогай электрычнасці. Пад электракультывацыю ў мястэчку “Над-Нёман” тады была занята каля 100 гектараў сельскагаспадарчых земляў. Ураджайнасць амаль усіх культур павышалася на 6–20 процантаў. Адметны рэзультат у гэтым выпадку толькі атмасферная электрычнасць.

Сёння такія даследаванні амаль поўнасьцю прыпынены. Якуб Наркевіч-Едкі — вынаходнік, шэрагу сельскагаспадарчых і метэаралагічных прылад.

Пры жыцці Якуба Антонавіча звалі электраграфістам, электраграміст, з пачатку парыжскім журналістам. — “электрычным чалавечкам”. На жаль, вучоны не стварыў сваёй навуковай школы, маля публікаваў свае навуковыя даследаванні, да дасягнення вынаходства ў многім былі сафліскаваныя паслядоўнікамі мстычных вучэнняў. Магчыма, таму пасля смерці ў 1905 годзе яго імя аказалася забытым амаль на восемдзесяці гадоў.

Апрадэжэнне спадчыны вучонага пачалося з пачатку 80-х гадоў гэтага стагоддзя намагаючыся аднавіць даследаванні, якіх потым далучылася Акадэмія навуц Рэспублікі Беларусь. У апошні час пошукі новых прыпынены. Пакуль што выкарыстоўваліся звесткі з афіцыйных (былога Савецкага Саюза) архіваў, бібліятэк, газет. Яны добра адлюстраваны ў публікацыях, і мы на іх спыняемся. Але зачыненне навуковай даследавання інфармацыі звесткі з архіваў, кнігасховішчаў Заходняй Еўропы.

Вядома, што Якуб Антонавіч Наркевіч-Едкі ў 90-х гадах і пачатку гэтага стагоддзя меў вельмі трывалыя сувязі з вучонымі Заходняй Еўропы. Амаль кожны год ездзіў ён за мяжу для вывучэння навуковых даследаванняў, чытаў лекцыі, рабіў выствы сваіх работ. У еўрапейскіх архівах знаходзіцца і не асноўная частка прац вучонага.

Так, 23 чэрвеня 1892 года ў Празе ён дэманстраваў биздротавы тэлеграф. Вучоны, якія прысутнічалі (у т.л. праф. Зінгер), ухвалілі адрозніваць іх ад перадач з перадач усіх адкрыццяў нашага вучонага. Тут абдыраў і выства прац Я.Наркевіч-Едкі. Ён праводзіў з гэтым навуковым вопыты па ўніверсітэцкай абсерваторыі і на метэастанцыі.

У Вене, дзе ён быў з 4 па 8 ліпеня 1892 года, яму былі выданыя сертыфікаты аб вылікам навуковым значэнні яго вопыты. Тут была прадэманстравана і радзібіравацца.

У Фларэнцыі ў 1892–1893 гадах ён прычытаў ілустрацыі сваіх лекцый на Пасяджэннях Таварыства медыцыны і псіхалогіі, якія былі здымкі выданыя. Тут ён рабіў даклад аб уласным электрычнасці на расліны і нервовую сістэму чалавеча “Суд-апрацоўка чалавеча” фізіялагічных паказчыкаў стану чалавеча, прапанаваныя некалькі Я.Наркевіч-Едкі.

У студзені 1893 года вучоны падарожнічаў па Германіі, Італіі і Францыі. У Вене ён па запрашэнні Прыроднага музея прыродных навуц прысутнічаў яго дырэктар Г.Гауэр і ілустрацыі працы вучонага, якія ўплываюць атмасфернай электрычнасці. Тут на выставі мастацтваў, ён прадэманстраваў свае электраграфічныя работы, потым яны прадэжыліся ў Заальбургу. Каляццю сваіх электраграфіі ён пакінуў музею.

Па запрашэнні, у Амбулатарыі Альпі дэль Порта ў Фларэнцыі Якуб Наркевіч-Едкі дэманстраваў паспяховыя вопыты па выкарыстанні яго металу электрычнага масажу нервовых хворых. У Таварыстве Італьянскай медыцыны і псіхалогіі рафэравалі яго адкрыцці ў электраграфіі і электраграфіі. Вучоны Фларэнцыі і Балоніі ўшанавалі яго званнем Ганаровага члена і дыпламам на поўнага адрозніваць электрычнага масажу. Ён адначасова быў абраны Ганаровым членам Фізіка-матэматычнага таварыства Галілея ў Фларэнцыі і быў запрошаны для ўдзелу ў вымярэннях атмасфернай электрычнасці.

У красавіку 1894 года вучоны знаходзіўся ў Парыжы, дзе выства электраграфічных адбыццяў рабіла фурор. На рэфэраванне сваіх прац ён запрашаў праф. П.Рыша, праф. Роша, дактара Вігору, Бардэзюка. Пан Вігору — пераемнік Шарко па завядзенні Сэрітэітэ завяў, што “нарадзілася новая навука”, Таварыства французскай электра-

графіі ўшанавала Я.Наркевіч-Едкі званнем Ганаровага члена і дыпламай за электраграфічны электрычны масаж. Адначасова адрознівалася, што работы вучонага не падзбавілі і філасофскага асялення.

У гэтым жа годзе вучоны трамваў часоваю электраграфічную лабараторыю ў Німэ, дзе дакладваў прычыну А.Альцібургскаму, і падараваў яму калекцыю электраграфіі.

У Парыжы Я.Наркевіч-Едкі выступіў у музеі Шарко. Карэспандэнт падтрымаў Эксперта, Д.Арсаньяла, Вігору, Бардэзюка і многіх іншых вучоных.

У Фларэнцыі было прынятае рашэнне аб укараненні яго электраграфічнай пад назвай “сістэма Едкі”. З гэтай нагоды былі складзены прыватныя адрэс ад імя праф. Альпі дэль Порта, дырэктара фізіка-матэматычнага інстытута Галілея проф. Галіфранці і інш.

У друкаванні органы Таварыства медыцыны і псіхалогіі ў Фларэнцыі быў змешчаны партрэт Я.Наркевіч-Едкі і надрукаваны пратакол пасяджэння таварыства ў знак удзячнасці за яго метал дэмані.

У 1894 годзе Парыжскае медыцынскае таварыства асобным сходам абрала Я.Наркевіч-Едкі сваім членам-карэспандэнтам. Таксама членам-карэспандэнтам абрала вучонага і Фізічнае таварыства Францыі. Магчыма, членам таварыства Францыі абрала Я.Наркевіч-Едкі сваім ганаровым членам-карэспандэнтам і ўзнагародзіў дыпламам.

У Францыі была выдана яго праца. У пачатку 1895 года Якуб Антонавіч зноў дэманстраваў свае вопыты ў імператарскім прадворным музеі прыродных навуц у Вене, з гэтым у Музеі Салітэрыс у Парыжы.

У лютым 1896 года ён адрозніваў у Германіі. У місцях газет былі змешчаны шматлікія артыкулы пра вучонага, які быў з гэтым перадач у Італіі і польскай прэсе. У Берліне была створана часова лабараторыя па вывучэнні рэнтгенаўскага выпраменьвання і дэманстрацыі прымянення з’явы тэлеграфу, а таксама яго метал электраграфіі.

У пачатку 1896 года вучоны вывучаў у паліграфіі магчымасці электраграфіі. Ён прадэжыў работу ў Парыжы ў лабараторыі праф. Бардэзюка. З ім ён праводзіў у Над-Нёмане сёнасы тэлеграфіі.

У гэтым годзе вучоны на разліме ў Над-Нёмане адкрыў кумысальнае аддзяленне на 5 тысяч гектараў. У пачатку 1897 года наш зямляк — зноў у падарожніч па замежжы.

У 1900 Якуб Наркевіч-Едкі быў запрошаны секцыяй фізіяграфіі і электраграфіі на міжнародны кангрэс у Парыжы. Магчыма, секцыя кангрэса абрала яго сваім прэзідэнтам і ўручыла яму дыплам прэфексара электраграфіі і электраграфіі. Прафесар прычытаў шэраг дакладваў па ўзаемадзеянні электраграфічных токаў на арганізм.

На зямлі прэфексара быў запрошаны ў Рым, дзе інстытутам фізіяграфіі (праф. Калампа) быў уведзены метал электраграфіі па сістэме Едкі.

У 1900 годзе ў Парыжы была разгорнута сенсацыйная выстава электраграфічных здымкаў нашага вучонага.

Пасля гэтага ён наведваў Барселону (Іспанія), дзе выступіў з дакладам па электраграфіі і электраграфіі.

У Німэ перад наведваннем Італіі дакладваў зноў прычыну Альцібургскаму.

У 1904 годзе ён ездзіў у Італію па вывучэнні вынікуў лячэння быў у Сан-Рэма. Вядома, што ў гэты час ён атрымаў тытул палскага камергера (Леона XII).

Акрамя ўсяго, Я.Наркевіч-Едкі меў ганаровы тытул члена ў Рыме, быў членам гітэічнага таварыства ў Францыі.

Працы Я.Наркевіч-Едкі змяшчаліся ў навуковых перыядычных асяленнях.

У “Справалачках Акадэміі навуц” — парыжскім выданні — у жыцці 1894 года былі змешчаны працы Я.Наркевіч-Едкі. Там жа дадзена азіянка прац вучонага выкладчыкам пражскага універсітэту прэф. Зенгерам.

Далучэнне да замежнай спадчыны Якуба Антонавіча Наркевіч-Едкі было б вельмі каштоўным укладам у справу зацвяшчэння яго прычытыў у сучаснай і ачынай навуцы, а таксама дзейнічала б больш поўнаму ўвядзенню пра ўсебаковы талент і заслугі вучонага.

Настаў час аднавіць спадчыну ў час апошняй вайны саблюдзі дом у Над-Нёмане — архітэктурны помнік Мішчынна мінулага стагоддзя, дзе ствараліся выдатныя вынаходніцтвы сучаснага значэння.

М.СІНЬКЕВІЧ, дырэктар Музея прыроды і экалогіі Рэспублікі Беларусь, у.КРАСІЎ, даследчык-краязнаўца, кандыдат эканамічных навуц.

Нажился на чужом труде — рассчитывайся...

Бывшие заключенные нацистских концлагерей выставили иск концерну Siemens, крау в свое время были вынуждены приносить денежные работы. Об этом не так давно было заявлено на пресс-конференции союза “150 лет Сименсу — время расплаты”, активистами которого являются дожившие до сегодняшнего дня узники женского концлагеря Равенсбрюк, находившегося неподалеку от сименсовских заводов и поставляющего концерну бесплатную рабочую силу.

Основным аргументом в свою пользу истцы считают то, что именно в период использования труда заключенных (60 тысяч из 200 тысяч) концерн Siemens, крау в свое время были вынуждены приносить денежные работы. Об этом не так давно было заявлено на пресс-конференции союза “150 лет Сименсу — время расплаты”, активистами которого являются дожившие до сегодняшнего дня узники женского концлагеря Равенсбрюк, находившегося неподалеку от сименсовских заводов и поставляющего концерну бесплатную рабочую силу.

Основным аргументом в свою пользу истцы считают то, что именно в период использования труда заключенных (60 тысяч из 200 тысяч) концерн Siemens, крау в свое время были вынуждены приносить денежные работы. Об этом не так давно было заявлено на пресс-конференции союза “150 лет Сименсу — время расплаты”, активистами которого являются дожившие до сегодняшнего дня узники женского концлагеря Равенсбрюк, находившегося неподалеку от сименсовских заводов и поставляющего концерну бесплатную рабочую силу.

Основным аргументом в свою пользу истцы считают то, что именно в период использования труда заключенных (60 тысяч из 200 тысяч) концерн Siemens, крау в свое время были вынуждены при

